

Університет Віндзору
Балтійська міжнародна академія
Вища школа управління охороною праці в Катовіцах
Міністерство освіти і науки України
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського
Факультет права, гуманітарних і соціальних наук
Кафедра фундаментальних і галузевих юридичних наук
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Матеріали ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ
ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ
НОРМ ПРАВА»**

22–23 грудня 2023 р.

м. Кременчук, Україна

Львів – Торунь
Liha-Pres
2023

УДК 340.13(062.552)
Т 33

Т 33 **Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права :**
матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції,
м. Кременчук, 22–23 грудня 2023 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023.
556 с.

ISBN 978-966-397-351-7

У збірнику представлено матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права» (22–23 грудня 2023 року, м. Кременчук).

УДК 340.13(062.552)

ISBN 978-966-397-351-7

© Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського, 2023
© Українсько-польське наукове видавництво
«Liha-Pres», 2023

Голова програмного комітету:

Никифоров Володимир Валентинович – доктор біологічних наук, професор, перший проректор Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

Члени програмного комітету:

Бука Станіслав – доктор економічних наук, професор, ректор Балтійської міжнародної академії (Латвія);

Бахді Рім – доцент, декан факультету права Університету Віндзору (Канада);

Мохнацькі Богдан – доктор габілітований інженер, професор, ректор Вищої школи управління охороною праці в м. Катовіце (Польща);

Траттнер Марина – магістр європейського ділового права (Швеція);

Кравчук Валерій Миколайович – кандидат юридичних наук, доцент, прокурор відділу Офісу Генерального прокурора, доцент кафедри публічного та приватного права Київського університету імені Бориса Грінченка;

Митрофанов Ігор Іванович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

Поясок Тамара Борисівна – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету права, гуманітарних і соціальних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

Соболь Євген Юрійович – доктор юридичних наук, професор, ректор Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Юзікова Наталія Семенівна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного і кримінального права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Голова організаційного комітету:

Скрипник Володимир Леонідович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

Члени організаційного комітету:

Васечко Людмила Олександрівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

Віхляев Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, професор, директор Центру українсько-європейського наукового співробітництва;

Сирота Дмитро Іванович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

Слободяник Тетяна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

Латишева Вікторія Володимирівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

Шаповал Валерій Дмитрович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

Секретар організаційного комітету:

Шуть Анастасія Олександрівна – викладач кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. РЕАЛІЗАЦІЯ НОРМ ПРАВА В ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

До питання про доцільність вивчення звичаєвого права студентами юридичних факультетів	
Бедрій Мар'ян Миронович	13
Вільна одухотворена особистість як основа реалізації права	
Братасюк Марія Григорівна	16
Теоретико-методологічні основи застосування аксіологічного підходу до прав людини	
Васечко Людмила Олександрівна, Ковальчук Оксана Геннадіївна	18
Розмежування понять «ефективність законодавства» та «ефективність норм права»	
Волохов Олексій Сергійович	22
Правові преюдиції та правові фікції: спільне та відмінності	
Зеленко Інна Павлівна	25
Особливості реалізації норм конституційного права щодо регулювання взаємовідносин Президента Республіки та Уряду відповідно Конституції Французької Республіки 1958 року	
Кузьмінський Володимир Петрович	27
Історико-правовий аналіз акції «Вісла» у контексті рішення польського прокурора ІПН про закриття слідства у справі	
Лашко Євгеній Євгенович, Шкурпела Олександр Сергійович	30
Правові підстави обмеження права на таємницю кореспонденції в умовах дії особливих правових режимів в Україні: теоретичні та практичні проблеми реалізації	
Левченко Аліна Валеріївна	34
Права людини крізь призму цінностей українського народу	
Назаренко Соломія Любомирівна	38
Класифікація юридичних клінік	
Об'єщик Юлія Олександрівна	42
Викладання дисциплін державознавчого спрямування у контексті зміни парадигми муніципально-правової політики	
Петришина Марина Олександрівна	44
Обмеження свободи пересування та вибору місця проживання в Україні у період воєнного стану	
Поляруш Світлана Іванівна	47
Сучасний авторитарний політичний режим як об'єкт конституційно-правового аналізу	
Скрипнюк Олександр Олександрович	51
Форма держави як ключове поняття загальнотеоретичної науки	
Трибрат Оксана Юріївна	55
Модернізація адміністративного управління через цифрові технології: конституційні аспекти військового періоду	
Чалабієва Марія М'язівна	59

НАПРЯМ 2. ЦИВІЛЬНЕ, ЦИВІЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ, СІМЕЙНЕ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Bodies of a family foundation under Polish law against the background
of comparative law

Paweł Widerski	62
Здійснення цивільних прав громадянами України, які перебувають на тимчасово окупованій території	
Заїка Юрій Олександрович	65
Цивільно-процесуальні аспекти діяльності секретаря судового засідання	
Іщенко Анастасія Валеріївна	68
Функції нотаріальної діяльності в Україні	
Кочина Олександра Сергіївна	71
Правочин у сфері електронної комерції	
Кошеленко Євгеній Олександрович	75
Проблеми та перспективи укладення шлюбного договору	
Матвєєва Дар'я Юрїївна	79
До питання про принципи врегулювання спору за участю судді в цивільному процесі	
Можайкіна Олена Станіславівна, Кононець Олена Миколаївна, Коляда Семен Вікторович	84
Процедура позбавлення батьківських прав за законодавством України	
Рощина Аліна Григорівна	88
Щодо питання захисту цивільних прав та інтересів судом	
Савенко Даніїл Миколайович	92
Позитивна цивільна відповідальність: правореалізаційний аспект	
Скрипник Володимир Леонідович	94
Рішення судів загальної юрисдикції у сфері земельно-майнових спорів: деякі аспекти правозастосовчої практики	
Хомініч Микола Сергійович	97
Право на інформацію про усиновлення в міжнародному приватному праві	
Чернік Світлана Дмитрівна	101
Визнання фізичної особи безвісно відсутньою: сучасний стан	
Шановалова Анна Олександрівна	104

НАПРЯМ 3. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС

Майно у сфері господарювання під час воєнного стану

Антонова Анна Юрїївна	108
Будівництво об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту як правовий елемент безпеки підприємницької діяльності	
Богданець Богдан Володимирович	112
Історико-правові передумови розвитку та функціонування ринку електроенергії України	
Гаркавенко Сергій Васильович	115
«Цифровий слід» зруйнованого міста: до питання про напрями розвитку економіко-правового забезпечення та подальшої підтримки існування в контексті принципу відкритості	
Ілларіонов Олександр Юрїйович	119
Особливості застосування аналогії в господарському судочинстві	
Капцова Тетяна Петрівна	123

НАПРЯМ 4. ТРУДОВЕ ПРАВО. СЛУЖБОВЕ ПРАВО. ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Державні програми підтримки молоді сім'ї в Україні	
Бліндовська Анастасія Леонідівна	127
Правовий аспект охорони праці осіб з інвалідністю	
Висоцька Аліса Євгенівна	130
Соціально-правове значення участі суб'єктів громадянського суспільства в правовому регулюванні соціальної безпеки	
Гасвий Владислав Вадимович	134
Медіація як спосіб вирішення трудових спорів	
Гончар Олександра Геннадіївна	137
Вплив концепції Четвертої промислової революції на ринок та умови праці в галузі трудового права	
Демченко Ілля Ігорович, Якуніна Алла Олександрівна	141
Строкові трудові договори педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти та рішення Конституційного Суду України № 1-Р/2023 від 07.02.2023: деякі проблемні питання	
Занфірова Тетяна Анатоліївна	144
Деякі питання щодо посадових осіб Державної митної служби України	
Івачковська Вікторія Вячеславівна	148
Досвід США щодо державної підтримки військовослужбовців, ветеранів і членів їх сімей у сфері професійної самореалізації	
Петрик Олена Леонідівна	151
Проблемні питання організації трудових правовідносин в умовах воєнного стану	
Петричук Вікторія Сергіївна	154
Відповідальність суб'єктів трудових правовідносин в умовах воєнного стану	
Прокопчук Наталія Романівна	157
Соціальний вимір правового регулювання в контексті системного підходу	
Юсіфова Севіндж	161

НАПРЯМ 5. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО. АГРАРНЕ ПРАВО. ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Екоцид в Україні як нове порушення міжнародного права	
Дмитренко Людмила Анатоліївна,	
Міняйло Анатолій Анатолійович	165
До питання оплатності договору довгострокового тимчасового користування лісовою ділянкою, укладеного між постійним та тимчасовим лісокористувачами	
Казначесва Олена Олександрівна	169
Пріоритетні напрями лісової політики держави як складової державної екологічної політики (у контексті відшкодування шкоди, заподіяної лісовому фонду України збройною агресією російської федерації)	
Ковтун Дмитро Сергійович, Малишева Наталія Рафаелівна	174
Щодо визначення принципу сталого розвитку у праві	
Латишева Вікторія Володимирівна	178
Правові норми щодо енергозбереження у екологічному праві	
Літвяков Едуард Михайлович	181
Оренда земельних ділянок для городництва державної та комунальної власності: визначення площі та кількості	
Скляренко Ігор Васильович	185

НАПРЯМ 6. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО. ФІНАНСОВЕ ПРАВО. ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Нормативно-правові аспекти регулювання штучного інтелекту та його застосування в галузі права	
Вохмянін Гліб Ярославович, Якуніна Алла Олександрівна	189
Ціннісний підхід у дослідженні інтеграційного податкового права Європейського Союзу	
Вудвуд Катерина Сергіївна, Гаврилюк Руслана Олександрівна	193
Проблеми правового регулювання інформаційної безпеки цивільної авіації в умовах воєнного періоду	
Кандусь Денис Володимирович	196
Правові аспекти регулювання прикордонної безпеки	
Кірієнко Віктор Миколайович	200
Генезис адміністративної юстиції в Україні	
Ковандра Анна Віталіївна, Бухтіярова Ірина Геннадіївна	204
Науково-практичний аналіз проекту «Рекомендації здійснення ефективного адміністративного судочинства»	
Коросд Сергій Олександрович	208
Проблеми введення обов'язкового технічного огляду для всіх транспортних засобів у майбутньому	
Літвяков Едуард Михайлович	212
Особливості надання адміністративних послуг та їх удосконалення: ролі Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП)	
Локтіонова Вікторія Володимирівна,	
Савченко Юрій Юрійович	215
Особливості публічного адміністрування в діяльності органів Національної поліції під час дії правового режиму воєнного стану	
Мельник Тетяна Миколаївна, Біда Владислав Михайлович	218
Правові засади транскордонного співробітництва закладів охорони здоров'я	
Переста Юрій-Віктор Юрійович	222
Щодо оподаткування сільськогосподарських товаровиробників за спрощеною системою оподаткування	
Петренко Ганна Олександрівна,	
Мазур Олександр Олександрович	225
Специфіка норм інформаційного права в умовах воєнного стану в Україні	
Прилипка Вікторія Михайлівна	229
Суб'єкти адміністративного права, які реалізують публічну правоздатність у сфері пенсійного забезпечення	
Сокурєнко Олена Анатоліївна	233
Трансформація правового статусу державних службовців в умовах війни	
Хребтова Алєся Анатоліївна	236
Особливості підстав адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері охорони праці	
Чайка Роман Олегович	240
До питання критеріїв обґрунтованості вини	
Червонописький Вадим Сергійович	243

The use of information technologies in the process of providing services by the department CPAS	
Shut Anastasiia, Nannen Ekaterina	245

НАПРЯМ 7. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Запобігання кримінальному правопорушенню як наслідок кримінального проступку у частині другій статті 343 Кримінального кодексу України	
Боровик Андрій Володимирович	249
Some aspects of the law enforcement anti-corruption institutions' work during martial law in Ukraine and in Lithuania under the state of emergency	
Kulyk Kateryna Dmytrivna	252
Передумови криміналізації діяння, передбаченого статтею 201-2 КК України	
Лісовська Олена Василівна	255
До проблеми кримінально-правової протидії корупції в законодавстві та правозастосовчій практиці, що зумовлена повномасштабним вторгненням Російської Федерації: шляхи вирішення	
Мельниченко Владислав Сергійович	259
Розмежування незаконного збагачення та легалізації майна у формі набуття	
Панаїд Ігор Васильович	264

Щодо ідентифікуючих ознак злочинної бездіяльності у сфері екологічної безпеки	
Поліщук Сергій Геннадійович	268
Структурний аналіз злочинності у сфері радіоекологічної безпеки	
Тернавська Анастасія Андріївна	271
Параметри кримінально-правової охорони фармацевтичної діяльності	
Фролова Олена Григорівна	274
Делікти створення небезпеки: теоретичні та правозастосовні аспекти	
Шамсутдінов Олександр Володимирович	277
Запобігання насильству щодо дитини у системі заходів протидії домашньому насильству: міжнародний та вітчизняний виміри	
Юзікова Наталія Семенівна	282

НАПРЯМ 8. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА. СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА

Проблеми застосування тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом та відсторонення від посади	
Барбарич Єлизавета Олександрівна	288
Використання штучного інтелекту в кримінальному провадженні	
Бодян Дар'я Вікторівна, Валусва Людмила Василівна	292
Критерій «розумного очікування конфіденційності» як гарантія захисту приватності особи під час обшуку	
Страшок Анна Анатоліївна, Буравська Аліна Андріївна	296
Принцип незалежності прокурорів як одна із ключових засад їх діяльності	
Вахліс Інна Володимирівна	300
Відкриття матеріалів стороною захисту у разі заміни захисника: погляд ККС ВС	
Гловіук Ірина Василівна	305

Історичні періоди становлення криміналістичних експертиз в Україні	
Даценко Людмила Євгенівна	308
Актуальні питання призначення та проведення судово-товарознавчої експертизи під час воєнного стану	
Дікал Наталія Віталіївна	312
Проблеми застосування тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом та відсторонення від посади	
Кривцун Вікторія Олександрівна	314
Стихло про тактику судових дій у кримінальному провадженні	
Мирошниченко Юрій Михайлович	318
Роль цифрової трансформації органів кримінальної юстиції в підвищенні ефективності розслідування воєнних злочинів в Україні	
Негребський Владислав Валерійович	322
Виклики та перешкоди збору доказів у кримінальному провадженні в воєнний час. Пошук ефективних рішень	
Семенюк Ірина Юріївна, Степанова Ганна Миколаївна	326
Проблеми кримінального процесуального затримання в умовах воєнного стану	
Сирота Дмитро Іванович	330
Процесуальне інтерв'ю та його застосування в кримінальному процесі	
Ткаченко Вікторія Василівна	334
Психологічні аспекти проведення допиту неповнолітніх	
Чичик Дар'я Юріївна, Лазебний Анатолій Миколайович	337
НАПРЯМ 9. СУДОУСТРІЙ, ПРОКУРАТУРА	
ТА АДВОКАТУРА. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО	
Організаційно-правові засади та проблеми функціонування інституту суду присяжних в Україні	
Бевз Лариса Вікторівна	341
Юридична боротьба у ЄСПЛ за притягнення росії до відповідальності за порушення прав людини під час військової агресії	
Бігдан Марина Володимирівна, Савчук Олександр Сергійович	345
Забезпечення реалізації принципу незалежності прокурорів на національному та європейському рівнях	
Корнющенко Сергій Сергійович	349
Деякі проблеми бездіяльності суду з питань інтелектуальної власності у порівнянні з подібними судами країн Європейського Союзу	
Логвиненко Микола Іванович, Салівон Владислава Юріївна	354
Проблеми реалізації положень пункту 3 статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»	
Митрофанов Ігор Іванович	357
Міжнародно-правовий захист прав людини в умовах збройного конфлікту	
Окопник Олена Миколаївна	362
Перспективи розширення повноважень зборів суддів місцевого загального суду	
Руденко Олена Анатоліївна	367
Правовий аналіз підстав у відмові в екстрадиції в Україну в контексті порушення умов тримання під вартою та поводження з в'язнями	
Шаповал Валерій Дмитрович,	
Німецький Олександр Андрійович	371

НАПРЯМ 10. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИСПРУДЕНЦІ

Перспективні напрями удосконалення адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності в Україні

Головач Олександр Андрійович 375

Забезпечення інформаційної безпеки на рівні ЄС та окремих держав-членів

Недохлебов Іван Іванович 378

Особливості кримінальної процесуальної діяльності прокурора щодо забезпечення прав особи у кримінальних провадженнях

Іллящук Денис Георгійович 382

Удосконалення засад територіальної оборони

Ярмола Станіслав Олександрович 384

Сучасний стан формування державної політики розвитку місцевого самоврядування щодо розмежування та розподілу повноважень місцевого самоврядування і виконавчої влади

Москаль Денис Денисович 387

Окремі питання щодо захисту викривачів корупції в Україні

Сидорчук Інна Сергіївна 390

Міжнародні стандарти та їх роль у реалізації правового статусу засуджених до позбавлення волі в Україні

Литвиненко Олексій Юрійович 393

Реєстрації місця проживання (перебування) іноземця на території України як різновид адміністративних послуг

Шаронова Наталія Олександрівна 396

Поліструктурна концепція публічного адміністрування та її недоліки

Набокова Ольга Геннадіївна 401

Особливості методів правового регулювання відносин банкрутства (неплатоспроможності)

Поляков Родіон Борисович 404

Законодавчі «коливання» у встановленні кримінальної відповідальності за жорстоке поводження з тваринами

Пірго Олена Федорівна 408

Функції державної політики у сфері виявлення, розшуку та управління активами

Дума Олена Олексіївна 413

Теоретико-прикладні підходи до визначення статусу

неповнолітньої особи у кримінальному процесі

Волошанівська Тетяна Володимирівна 414

Теоретичні проблеми родового об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого статтею 237 КК

Шевченко Ігор Олегович 416

Теоретичні проблеми часу вчинення кримінального правопорушення як ознаки об'єктивної сторони

Борисов Станіслав Сергійович 421

Теоретичні проблеми об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення геноцид

Зайченко Олександр Юрійович 427

Дослідження родового об'єкта кримінального правопорушення порушення правил екологічної безпеки (ст. 236 КК)

Радь Тамара Михайлівна 432

Поняття правової категорії «місцевий збір»

Порхун Віталій Михайлович 438

Щодо визначення поняття «форма правління»

Сівак Володимир Михайлович 439

Доступ до правосуддя: феноменологія змісту

Єщенко Олександр Володимирович	441
Адміністративно-правове забезпечення гуманітарного розмінування в Україні	
Запольський Денис Євгенович	445
Використання Штучного інтелекту в написанні судових рішень та розгляді судових справ	
Карпенко Валентин Русланович	451
Кримінологічні чинники соціальної обумовленості кримінальної відповідальності за ухилення від сплати аліментів на утримання дітей	
Яковлева Тетяна Костянтинівна	453
Податкове правопорушення: поняття та ознаки	
Манукян Амазасп Аракелович	455
Деякі питання нормативно-правової характеристики законодавчої системи забезпечення діяльності сектору безпеки	
Цибульник Неллі Юрївна	459
Реалізація принципу незмінності суддів під час їх звільнення та припинення повноважень	
Бабко Валерія Валеріївна	463
Принципи забезпечення реалізації державної політики в сфері нотаріату	
Пилипенко Оксана Юрївна	465
Щодо специфіки визначення суб'єкта, уповноваженого на здійснення повідомлення про підозру окремій категорії осіб	
Ренкас Анастасія Анатоліївна	467
Адміністративно-правове регулювання організаційно-правових засад діяльності органів прокурорського самоврядування та органів, що забезпечують діяльність прокуратури	
Варга Юрій Юрійович	471
Нормативно-правове регулювання здійснення гендерної політики в Україні	
Кравченко Олександр Сергійович	475
Щодо питання етичного кодексу для працівників	
Перцова Т. С.	478
Організаційно-правові засади дотримання гендерної рівності в діяльності Національної поліції України	
Морозов Є. Є.	481
До питання компетенції міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства із захисту інвестицій, приватної власності та підприємництва (бізнесу) в Україні	
Невар І. В.	484
Окремі аспекти правового регулювання сімейних майнових відносин	
Мельник Олександр Володимирович	488
Щодо окремих аспектів загальної адміністративної відповідальності військовослужбовців	
Васильківська Вікторія Владиславівна	491
Перегляд постанов судів у справах про адміністративні правопорушення за нововиявленими обставинами: можливість здійснення за відсутності процедури	
Ердевдій Андрій Андрійович	495
Проблема забезпечення балансу між роботою та особистим життям працівників	
Гринь Дмитро Володимирович	500
Принципи участі інститутів громадянського суспільства в забезпеченні системи переходу від військової служби до цивільного життя	
Москвич Віталій Степанович	503
Теоретико-правові підходи до розуміння адміністративних правовідносин у сфері обігу вогнепальної зброї невійськового призначення	
Сериков Олексій Анатолійович	506

Юридична характеристика принципу добросесності в системі функціонування публічної служби в Україні	
Попов Ігор Володимирович	510
Принципи адвокатської діяльності в Україні та Польщі: порівняльний аналіз	
Шира Олександр Володимирович	512
Ризик ускладнення виконання рішення суду чи захисту порушеного права як підстава забезпечення адміністративного позову, та його тлумачення судами	
Куклишин Артур Михайлович	515
Окремі питання визначення поняття дієздатності за цивільним законодавством України	
Попов Євген Олександрович	521
Щодо питання припинення трудових відносин з керівником ТОВ	
Пискун Людмила Вікторівна	524
Гендерний аспект в оплаті праці	
Пискун Людмила Вікторівна	528
Деякі аспекти забезпечення національної безпеки України в умовах цифрової трансформації	
Денісенко Віктор Андрійович	532
Значення порівняльного методу для розвитку науки адміністративного	
Соломаха Артем Григорович	536
Проблеми реалізації працівниками права на кар'єрне зростання	
Лавошник Олена Михайлівна	539
Окремі аспекти адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України в умовах дії правового режиму воєнного стану: до питання правової природи	
Форостян Олександр Сергійович	543
Правоохоронна розвідка як складова протидії організованій злочинній діяльності злочинних угруповань, що діють в умовах бойових дій	
Серафимов Олександр Миколайович	546
Синтетична залежність структурних елементів норм кримінального процесуального права	
Касапоглу Світлана Олександрівна,	
Пракопенко Владислав Віталійович	548
Досвід кодифікації в країнах англо-американського (загального) права	
Олійник Антон Вікторович	550
Взаємодія МОЗ України та МВС України, в контексті медичного забезпечення транспортної безпеки	
Чорний Юрій Олегович	554

Література:

1. Бізнес зберіг стримані оцінки результатів своєї діяльності – підсумки опитування підприємств у листопаді. Національний банк України. Індекс очікувань ділової активності підприємств у листопаді 2023 року. 01.12.2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/biznes-zberig-strimani-otsinki-rezultativ-svoyeyi-diyalnosti--pidsumki-opituvannya-pidpriyemstv-u-listopadi> (дата звернення: 02.12.2023).

2. Про затвердження Критеріїв визначення підприємств, установ і організацій, які мають важливе значення для галузей національної економіки: наказ Міністерства економіки України від 17.02.2023 № 952. Дата оновлення: 10.08.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-23#Text> (дата звернення: 10.11.2023).

3. Про реалізацію експериментального проекту щодо надання на конкурсних засадах фінансової підтримки стартапам в Україні, у тому числі в сфері інформаційних технологій: постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 р. № 736. Дата оновлення: 01.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/736-2022-п#Text> (дата звернення: 10.11.2023).

4. Деякі питання надання грантів бізнесу: постанова Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 р. № 738. Дата оновлення: 16.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-2022-п#Text> (дата звернення: 17.11.2023).

5. Деякі питання надання грантів для переробних підприємств: постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 р. № 739. Дата оновлення: 15.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2022-п#n14> (дата звернення: 16.11.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-101>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ НА РІВНІ ЄС ТА ОКРЕМИХ ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ

Недохлєбов Іван Іванович

*здобувач кафедри конституційного та адміністративного права
Запорізького національного університету*

В умовах євроінтеграції, досвід забезпечення інформаційної безпеки на рівні ЄС та її окремих держав-членів є достатньо цікавим для нашої держави. Відзначимо, що на рівні ЄС сформовано систему заходів

забезпечення інформаційної безпеки, до якої включено: підвищення медіакультури та медіаграмотності населення; створення системи попередження інформаційних загроз; технологічна підтримка новітніх розробок у галузі захисту інформації; міжнародна співпраця у сфері інформаційної безпеки; боротьба з кіберзлочинністю; протидія російській пропаганді; захист користувачів від онлайн-загроз [1, с. 119]. Вбачається, що ці заходи окреслюють окремі сфери діяльності держав-членів ЄС та мають ціннісно-орієнтовний характер.

Також в рамках ЄС існує практика індивідуалізації окремих сфер інформаційної безпеки, яка дозволяє деталізувати загрози та розробити адаптовані до них засоби та способи протидії. У якості прикладу наведемо Фінальний звіт дослідження кібербезпеки в енергетиці від 2019 року, який був підготовлений компанією Blueprint Energy Solutions GmbH на замовлення Секретаріату Енергетичного Співтовариства ЄС. В документі наголошено на існуванні геополітичних аспектів, які впливають на рівень кібербезпеки в енергетиці. Також зазначається, що для мінімізації цих ризиків необхідне усунення прогалин у нормативно-правових актах, а також прогалин в інституційних структурах, пов'язаних з кібербезпекою в енергетичному секторі [2]. Для України така індивідуалізація без сумніву є позитивним досвідом, оскільки вона дає змогу диференціювати загрози та напрями протидії.

В основі політики інформаційної безпеки ЄС є низка нормативно-правових актів, які впливають на національне законодавство окремих держав-членів, зокрема:

– Конвенція Ради Європи від 23 листопада 2001 року «Про кіберзлочинність» (регламентує систему заходів, які повинні вживатися на національному рівні задля протидії кіберзлочинності) [3];

– Конвенція Ради Європи від 28 січня 1981 року «Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних» (містить механізми захисту приватного життя, зокрема персональної інформації особи) [4];

– Директива Європейського парламенту і Ради ЄС 2016/1148 від 06 липня 2016 року «Про заходи для високого спільного рівня безпеки мережевих та інформаційних систем на території Союзу» (деталізовані питання захисту інформаційних систем та забезпечення якості відповідних послуг) [5] та інші акти.

Пропонуємо також звернути увагу на досвід забезпечення інформаційної безпеки окремими країнами ЄС. Досліджуючи досвід Болгарії та Румунії Т. Ю. Ткачук систематизує наступні напрями діяльності: підвищення обізнаності користувачів щодо можливих загроз під час користування комунікаційними мережами; створення

європейської системи попередження та інформування про нові загрози; забезпечення технологічної підтримки; підтримка ринково орієнтованої стандартизації та сертифікації; правове забезпечення інформаційної безпеки; зміцнення інформаційної безпеки на державному рівні шляхом впровадження ефективних і сумісних засобів забезпечення інформаційної безпеки [6, с. 63]. Очевидно, що вказані держави роблять акцент на глобальних засобах подолання загроз в рамках європейського співтовариства. Означена модель, на наш погляд, не зовсім практична, адже відбувається зміщення акцентів з національного на наднаціональний рівень.

Правовим підґрунтям політики інформаційної безпеки Республіки Польща є низка законодавчих актів, які визначають напрями інформаційної політики, встановлюють технологічні стандарти інформаційного зв'язку, форми залучення іноземних інвестицій, ліцензування інформаційної діяльності. Для боротьби з інформаційними загрозами у Польщі залучають громадянське суспільство. Так, у 2017 році було створено Центр аналізу пропаганди і дезінформації, діяльність якого пов'язана з аналізом і пошуком системного підходу до ідентифікації та протидії російській дезінформації в польському інформаційному просторі [7, с. 515]. Зазначимо, що досвід Польщі дуже схожий з українським, однак його перевагою є активне залучення громадськості, напрацювання механізмів протидії пропаганді та стандартизація інформаційних послуг.

Стратегія забезпечення інформаційної безпеки Федеративної Республіки Німеччина зосереджується на десяти стратегічних напрямках: захист критично важливих інформаційних інфраструктур; захист ІТ-систем у Німеччині; посилення інформаційної безпеки в державному управлінні; створення національної ради з кібербезпеки; проведення ефективного контролю за злочинністю у кіберпросторі; проведення ефективних скоординованих дій для забезпечення інформаційної безпеки в Європі; використання надійних інформаційних технологій; розвиток персоналу у федеральних органах влади; захист особистої інформації громадян під час її обміну засобами електронної пошти [8, с. 35]. На нашу думку, означена стратегія поєднує два ключові напрями: національний та міжнародний. В рамках першого відбувається робота безпосередньо на рівні внутрішніх механізмів протидії інформаційним загрозам, а в рамках другого – співпраця та координація з європейськими інституціями.

Таким чином, досвід держав-членів ЄС у сфері забезпечення інформаційної безпеки може бути корисним для України. Зокрема, слід звернути увагу на такий аспект, як міжнародна співпраця в зазначеній сфері, оскільки він домінує в політиці більшості розвинених та

високотехнологічних країн ЄС. Також варто проаналізувати можливість попередження загроз інформаційній безпеці та активізації практики стандартизації інформаційних послуг. Імплементация позитивного досвіду має відбуватися на основі оцінки його адаптивності до національної правової системи.

Література:

1. Олефір І. В. Особливості забезпечення інформаційної безпеки у провідних країнах світу. *Регіональні студії*. 2018. № 12. С. 118–121.

2. Final Report – Study on cybersecurity in the energy sector of the Energy Community. Blueprint Energy Solutions GmbH. December 2019. URL: https://www.energy-community.org/dam/jcr:db8e479d-b423-40c9-9ff9-998c7d9045ef/Blueprint_cyber_122019.pdf (date of application: 16.01.2024).

3. Про кіберзлочинність: Конвенція Ради Європи від 23 листопада 2001 р. *Офіційний вісник України*. 2007. № 65. стор. 107. стаття 2535.

4. Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних: Конвенція Ради Європи від 28 січня 1981 р. *Офіційний вісник України*. 2011. № 1. стор. 1994. стаття 701.

5. Про заходи для високого спільного рівня безпеки мережевих та інформаційних систем на території Союзу: Директива Європейського парламенту і Ради ЄС 2016/1148 від 06 липня 2016 р. *Офіційний вісник Європейського Союзу*. 2016. L. 194. стор. 1.

6. Ткачук Т. Ю. Забезпечення інформаційної безпеки: досвід окремих країн Східної Європи. *Інформація і право*. 2017. № 4. С. 62–72.

7. Сливка М. М., Лук'янова Г. Ю. Правове забезпечення інформаційної безпеки: досвід країн Європейського Союзу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 11. С. 514–516.

8. Чернухін І. О. Досвід Федеративної республіки Німеччини в побудові системи захисту інфраструктури від кібернетичних загроз. *Міжнародний досвід у сфері забезпечення інформаційної безпеки людини, суспільства, держави*. 2014. № 1 (14). С. 27–43.

МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
РЕАЛІЗАЦІЇ НОРМ ПРАВА»**

22–23 грудня 2023 р.

м. Кременчук, Україна

Підписано до друку 25.12.2023. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 21,86. Тираж 100. Замовлення № 0224-002.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres»
79000, м. Львів, вул. Технічна, 1
87-100, м. Торунь, вул. Лубіцка, 44
Телефон: +38 (050) 658 08 23
E-mail: editor@liha-pres.eu
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6423 від 04.10.2018 р.